

Voor en met **elkaar**
in zelfstandig **Wormerland**

Collegeprogramma
2022-2026

Inhoud

1 Dienstverlening › 6	2 Ruimtelijke ontwikkeling › 10	3 Sociaal domein › 17
4 Maatschappelijke participatie › 23	5 Leefomgeving › 30	6 Bestuur en organisatie › 36

Inleiding	5	Maatschappelijke participatie	23
Dienstverlening	6	Inclusieve samenleving	24
Informatievoorziening	7	Meedenken en meedoen	25
Bereikbaarheid	7	Thuis in Wormerland	25
Wat we in elk geval gaan doen	8	Sterke basis voor de jeugd	26
Integraliteit tussen de verschillende programma's, vanuit Programma 1	9	Passende accommodaties	27
Planning	9	Wat we in elk geval gaan doen	28
		Integraliteit tussen de verschillende programma's, vanuit Programma 4	29
		Planning	29
Ruimtelijke ontwikkeling	10	Leefomgeving	30
Meer lokaal maatwerk mogelijk maken	11	Openbare orde & veiligheid	31
Wonen in Wormerland: passend woningaanbod voor onze inwoners	11	Bereikbaarheid	32
Het bieden van ruimte aan ontwikkeling en het waarborgen van de kwaliteit van het gebied	12	Groen, klimaat en duurzaamheid	32
Wij zijn een duurzame samenleving	12	Afval	32
Het open landschap blijft behouden	12	Wat we in elk geval gaan doen	33
Wat we in elk geval gaan doen	14	Integraliteit tussen de verschillende programma's, vanuit Programma 5	34
Integraliteit tussen de verschillende programma's, vanuit Programma 2	16	Planning	35
Planning	16	Bestuur en organisatie	36
Sociaal domein	17	Wij zijn in control en kunnen ons verantwoorden	37
Bestaanszekerheid	18	Wij zijn financieel gezond	37
Kansen voor laaggeletterden	19	Wij zijn een volwaardige partner in de regio	37
Wmo	19	Wij zijn operationeel en digitaal weerbaar	37
Jeugdhulp; een sterke basis voor jeugd	19	Onze ambtelijke organisatie is doelgericht, doeltreffend, doelmatig en toekomstbestendig	38
Gezinscoaches	20	Bestuurlijke toekomst	38
Preventie	20	Wat we in elk geval gaan doen	38
Wat we in elk geval gaan doen	21	Integraliteit tussen de verschillende programma's, vanuit Programma 6	39
Integraliteit tussen de verschillende programma's, vanuit Programma 3	22	Planning	39
Planning	22		
		Colofon	40

Op de foto vlnr. gemeentesecretaris Ronald Kool, wethouders Rick Ossendorp en Rolf van Wanrooij, burgemeester Judith Michel en wethouders Jeroen Schalkwijk en Tjeerd Pietersma

Inleiding

Nu de partijen hun coalitieakkoord hebben opgesteld, heeft het college van burgemeester en wethouders het aansluitende collegeprogramma opgemaakt. Samen bieden deze programma's de basis voor een stevige koers van bestuurlijk Wormerland voor de komende jaren.

Het coalitieakkoord 2022-2026 'Voor en met elkaar in zelfstandig Wormerland' vormt de basis voor dit collegeprogramma. In dit collegeprogramma is de uitwerking en uitvoering per programma opgenomen.

Dit programma is een belofte van het college en de werkorganisatie om er voor haar inwoners, ondernemers en instellingen te zijn. We richten ons op de toekomst van Wormerland en op het behoud en de verdere ontwikkeling van onze zelfstandigheid, sociale verbondenheid, gezondheid, het woongenot én de woon- en werkmogelijkheden in onze gemeente.

We werken met elkaar aan een zelfstandig en gezond Wormerland. Om dat zo optimaal mogelijk te kunnen doen, werken we samen: samen met de regio, onze buurgemeenten, Provincie, GGD, Waterschappen, Omgevingsdienst, Recreatieschap, de Veiligheidsregio en nog vele anderen. Dat is nodig om Wormerland slagvaardig, betrokken en werkbaar te houden en dat is een extra lastige opgave bij kleine gemeenten. Ook bij het werken aan de landelijke opgaven: duurzaamheid, milieu, RES, woningbouw, opvang statushouders enzovoorts

werken we samen én kijken we tegelijk naar wat het beste bij Wormerland past. De Omgevingsvisie is hier een mooi voorbeeld van.

De input van inwoners, ondernemers en instellingen is belangrijk voor Wormerland.

In dit collegeprogramma vindt u de meest belangrijke punten waar we deze komende vier jaar aan gaan werken ten aanzien van: Dienstverlening, Ruimtelijke Ontwikkeling, Sociaal domein, Maatschappelijke participatie, Leefomgeving en Bestuur en organisatie. Een werkbaar programma voor onze kleine, sociale en slagvaardige gemeente.

Heeft u vragen of opmerkingen over dit collegeprogramma? Sluit eens aan bij een raadsvergadering of mail naar antwoord@over-gemeenten.nl.

Dienstverlening

Binnen het programma Dienstverlening zetten we ons in op het gebied van: Burgerlijke stand, Basisregistratie personen (BRP), de Kieswet, vergunningverlening en overige directe en digitale dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en instellingen.

Als zelfstandige gemeente staan wij dicht bij onze inwoners, ondernemers en instellingen. Zij staan centraal in onze dienstverlening. Vanuit deze visie is dienstverlening voor ons meer dan het loket van Burgerzaken waar inwoners een paspoort kunnen aanvragen. Als gemeente willen wij onze gasten optimaal te woord staan, goede service verlenen en informatie bieden van hoge kwaliteit. Verder hoort het bij onze dienstverlening dat de gemeenteloketten toegankelijk zijn en dat we meedenken en proactief handelen. Deze servicenormen gelden voor al onze afdelingen. Integraal werken is hiervoor essentieel. Het gaat dan om zowel de wettelijke taken als om de samenhang op andere onderdelen binnen de diverse disciplines.

Informatievoorziening

Elke vraag die bij ons binnenkomt beantwoorden wij volgens onze servicenormen. We denken en zoeken mee naar mogelijkheden en oplossingen. Onze informatievoorziening is actueel, begrijpelijk en transparant. Het is een constant proces om te werken aan kwalitatief goede informatievoorziening die aansluit bij vragen vanuit onze inwoners, ondernemers en instellingen. Als de situatie daarom vraagt, bieden we waar mogelijk maatwerk.

Bereikbaarheid

De lijnen tussen inwoners, ondernemers, instellingen en de gemeente zijn kort en de persoonlijke contacten zijn warm. Contacten verlopen vooral via onze digitale kanalen: website, digitale formulieren en sociale media (zoals wettelijk ook vereist). Daarnaast blijven wij ook toegankelijk via de telefoon en voor het maken van een persoonlijke afspraak. We verbeteren onze bereikbaarheid aan de hand van de behoefte van onze inwoners en de gevestigde bedrijven en instellingen. Onze prioriteit ligt bij het optimaliseren van de digitale dienstverlening. Op 1 januari 2023 treedt de Omgevingswet in werking. Deze wet beoogt een vereenvoudiging van wetgeving voor de ontwikkeling en het beheer van onze leefomgeving. Tientallen wetten en honderden regels worden gebundeld in één nieuwe wet. Juridische regels en kaarten worden vertaald naar toepasbare regels. Het is belangrijk dat het niveau van onze dienstverlening bij de overgang minstens gelijk blijft, maar we streven naar een hoger dienstverleningsniveau.

Wat we in elk geval gaan doen

- **Kwaliteit informatievoorziening verbeteren:** www.waarstaatjegemeente.nl bundelt, bewerkt en presenteert data van en over gemeenten. Op deze site zijn kengetallen van alle 344 Nederlandse gemeenten op alle belangrijke beleidsterreinen te vinden. Deze 'dashboards' maken het makkelijk om gemeenten onderling te vergelijken. Elk oneven jaar, dus ook in 2023, neemt Wormerland deel aan dit onderzoek. Hiermee zorgen we voor transparante informatievoorziening aan onze burgers, en beschikken we over informatie om onze dienstverlening te verbeteren: 'vergelijk, verbaas, verbeter'.
- **Nieuwe website:** We investeren in een nieuwe gebruiksvriendelijke website om onze digitale communicatie, informatievoorziening en dienstverlening te verbeteren en moderniseren. Hiermee zorgen we er ook voor dat we voldoen aan de wettelijke digitale toegankelijkheidseisen. Een belangrijk onderdeel is het herschrijven van de huidige teksten naar eenvoudig en begrijpelijk Nederlands. De nieuwe website is voor inwoners, ondernemers en instellingen beschikbaar in de loop van 2023.
- **Onderzoek herinvoering huis-aan-huis bezorgd medium:** In 2023 wordt onderzocht of dit betaalbaar en bedrijfszeker kan worden gerealiseerd in relatie tot bestaande behoeften.
- **Digitale dienstverlening:** De meest gevraagde producten worden door middel van e-diensten aangeboden. Het vertrekpunt is 'Klik-bel-kom': inwoners, ondernemers en instellingen moeten een product en/of dienst met enkele muisklikken kunnen krijgen/regelen. Ook het maken van meldingen voor bijvoorbeeld openbare ruimten wordt efficiënter en gemakkelijker ingericht. Het doel is in 2023 minimaal 10 nieuwe e-diensten te hebben geïmplementeerd. We bieden hulp aan inwoners die onvoldoende digitaal vaardig zijn.
- **Realisatie uitvoeringsplan:** In 2023 bieden we het 'Uitvoeringsplan Dienstverlening' ter besluitvorming aan de raad aan. Hierbij wordt mogelijk om extra gelden gevraagd om de dienst-

verleningsvisie te kunnen realiseren. Onderdelen van het uitvoeringsplan zijn:

- Hoe kunnen we de klanttevredenheid continu monitoren? Live chatten, is dat een optie en hoe voeren we dit uit? En welke uitbreiding is nodig om onze dienstverlening naar inwoners, ondernemers en instellingen te optimaliseren? De planning is om deze acties in 2023 en 2024 uit te voeren. Als start actualiseren we in 2023 onze servicenormen. Het blijft in elk geval mogelijk om producten aan de balie af te halen zonder afspraak.
- **Spreekuur:** Wij zijn voornemens een spreekuur voor de leden van het college van B&W in te richten.
- **Rechtmatigheid:** Met behulp van procesmanagement wordt ook de rechtmatigheid gecontroleerd. In het komende jaar wordt hier een planning voor gemaakt.
- **Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO):** Het DSO wordt door de Rijksoverheid gerealiseerd. Als gemeente hebben wij de verplichting deze te vullen met toepasbare regels. Gemeente Wormerland omarmt de kerngedachte van de Omgevingswet en gaat de nieuwe dienstverlening op die manier aanpakken.
- **Doorontwikkeling van De Omslag en de integrale toegang:** Om de bekendheid van de Omslag en de diensten die daar te vinden zijn te bevorderen, schrijven we in 2022 een drietal scenario's voor de verdere ontwikkeling van deze locatie. In deze scenario's wordt gekeken naar het optimaal benutten van de ruimte, het verder verbeteren van integraal werken en het uitbreiden van vrije inloopmogelijkheden. Hierbij is het belangrijk dat we werken naar een inclusieve samenleving, waar iedereen kan mee doen; ook de inwoners die onvoldoende digitaal vaardig zijn. We houden warm contact met de Omslag en ondersteunen (communicatie over) activiteiten en mogelijkheden die De Omslag aan onze inwoners biedt.

Integraliteit tussen de verschillende programma's, vanuit Programma 1

De dienstverleningsthema's worden de komende vier jaar op een integrale manier uitgewerkt. De aanpak loopt door de diverse programma's heen en onderdelen ervan zijn terug te vinden in de programma's: Ruimtelijke Ontwikkeling, Sociaal Domein en Maatschappelijke Participatie.

- De rode draad tussen de programma's is: we willen doen waar onze inwoners, ondernemers en instellingen behoefte aan hebben.**
- **We willen een betere dienstverlening leveren: digitaal en fysiek.**
 - **Onze inwoners, ondernemers en organisaties worden sneller geholpen en de systemen zijn daarin faciliterend.**
 - **We willen dat inwoners zich betrokken voelen en kunnen meedenken en bijdragen aan Wormerland.**

Dienstverlening, geen afdeling maar instelling: We willen integraal werken en daar moet zowel de fysieke omgeving als het beleid vanuit alle disciplines toereikend voor zijn. We hebben het over inwonersinitiatieven die bijdragen aan het Sociaal Domein en Maatschappelijke Participatie. Dienstverlening is voor de inwoner/ondernemer, maar ook binnen de eigen organisatie en de partijen waarmee wij samenwerken. Dienstverlening zit in ons, we gebruiken het, stralen het uit én het is een

faciliteit die ons werk ondersteunt. Het is de basis voor ons werken kan daarom niet zonder goede bedrijfsvoering, rechtmatigheid en veiligheid.

Betrokkenheid: Zoals: het vooraf betrekken van verschillende partijen bij een onderzoek voor een huis-aan-huis medium of bij het bouwen van een goede website. Maar ook de intaketafel voor bouwinitiatieven, procesmanagement en het doorlopen van klantreizen zorgen voor transparantie en input vanuit diverse invalshoeken die betrokkenheid vergroten.

Inclusiviteit: Iedereen kan meedoen en wordt gehoord, zoals past bij de inclusiviteitsagenda. Goede dienstverlening kan niet zonder goede bedrijfsvoering, rechtmatigheid en veiligheid. Dit zijn essentiële onderdelen in de dienstverlening en daarom heeft het ook betrekking op alle onderdelen in alle programma's.

Planning

	Startjaar	Opleverjaar
Programma 1		
Digitale dienstverlening	2022	2023
Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)	2022	2023
Doorontwikkeling De Omslag	2022	2023
Uitvoeringsplan dienstverlening	2022	2023
Controle rechtmatigheid	2023	2024

Ruimtelijke ontwikkeling

Binnen het programma Ruimtelijke Ontwikkeling zetten we ons in op het gebied van: goed wonen, werken en recreëren en het zoveel mogelijk behouden van open cultuurlandschap voor het nageslacht.

Wij blijven ons inzetten voor een groene woon- en leefomgeving met voldoende en passende woningen voor huidige en toekomstige generaties. Tevens bevorderen we de doorstroming hiervan. Wij hechten groot belang aan verduurzaming en energieneutraliteit. Onze ambitie is om in 2040 als gemeentelijke organisatie energieneutraal te zijn en de klimaatdoelstellingen, vanuit de Klimaatwet en Klimaatakkoorden, behaald te hebben. Als gemeente staan wij dicht bij onze inwoners, ondernemers en instellingen. We hebben de verantwoordelijkheid om draagvlak te creëren bij initiatieven die een duidelijke maatschappelijke meerwaarde hebben.

Meer lokaal maatwerk mogelijk maken

Als het gaat om ruimtelijke ontwikkeling wordt het steeds belangrijker om lokaal maatwerk te leveren. Met de Omgevingswet, die in 2023 ingaat, krijgen gemeentes daarvoor meer afwegingsruimte. Als gemeente kunnen we bijvoorbeeld globale bestemmingen vaststellen, waardoor meer ruimte voor initiatieven ontstaat. Met de Omgevingswet wordt het bovendien eenvoudiger om (bouw) projecten te starten. De Omgevingswet nodigt initiatiefnemers uit om met ideeën te komen, waarbij we ons als lokale overheid faciliterend opstellen.

Wonen in Wormerland: passend woningaanbod voor onze inwoners

Woningvoorraad vergroten en creatiever omgaan met woonvormen

Wij dragen bij aan een woningaanbod dat aansluit op de (toekomstige) woningbehoefte van onze inwoners. Daarbij vinden we het belangrijk dat de kwaliteit en de duurzaamheid van de woningvoorraad wordt verhoogd en het groene karakter en de identiteit van onze gemeente bewaard blijft. Waar mogelijk staan we open voor alternatieve woonvormen zoals: wonen in de tweede lijn, Tiny Houses, starterswoningen, woningsplitsing, transformatie van niet meer gebruikte bedrijfsgebouwen, kantoorpanden en agrarische gebouwen en meer-generatiewoningen. Er staat een aantal grote woningbouwontwikkelingen gepland voor de vergroting van het aanbod koopwoningen voor verschillende doelgroepen, denk aan het project Zaandriehoek, project Zaankom en diverse projecten aan de Veerdijk. We onderzoeken tevens de extra woningbouw mogelijkheden in onze gemeente. Om het woningtekort terug te dringen stimuleren we uitbreiding van het aanbod van huurwoningen. In samenwerking met de woningcorporaties WormerWonen en Parteon zorgen we voor het aanbieden van verschillende soorten huurwoningen om zo meerdere doelgroepen te bedienen. Om de doorstroming binnen onze gemeente te bevorderen, is aanbod van duurzame huurwoningen belangrijk. Wij streven naar snelle realisatie van tijdelijke woonruimten, die op korte termijn de acute woningnood

kunnen opheffen voor spoedzoekers, statushouders en ontheemden uit Oekraïne. Hierin zal de gemeente intensief samenwerken met investeerders en woningcorporaties.

Het bieden van ruimte aan ontwikkeling en het waarborgen van de kwaliteit van het gebied

Woon-, werk- en recreatiegebied aantrekkelijker maken

We blijven onze omgeving doelmatig ontwikkelen, beheren en gebruiken. Daarbij staat de behoefte van onze inwoners, ondernemers en instellingen voorop en geven we ruimte aan initiatieven. Wij willen een aantrekkelijke gemeente blijven om in te wonen, vestigen en recreëren.

Mogelijkheden voor recreatie en toerisme versterken

Het toerisme in de Metropoolregio Amsterdam groeit. Dit vraagt een goede balans tussen inwoners, bezoekers en bedrijven. Het is daarom belangrijk om bezoekers te spreiden – niet allemaal tegelijk, niet allemaal op één plek. Samen met de Metropoolregio Amsterdam vergroten we de toeristische regio. Ook stimuleren we de mobiliteit en het verblijf van bezoekers in onze eigen gemeente.

Meer ruimte creëren voor initiatieven

We staan open voor economische initiatieven. We bevorderen duurzame economische ontwikkelingen die de werkgelegenheid stimuleren. We stimuleren en faciliteren en maken hierbij gebruik van de kansen die de Metropoolregio Amsterdam (Amsterdam Economic Board) ons biedt.

Mogelijkheden voor werkgelegenheid versterken

Wij willen de werkgelegenheid in onze gemeente stimuleren. We blijven in gesprek met ondernemers en instellingen om verbindingen te leggen en waar mogelijk mee te werken aan (ruimtelijke) initiatieven in het belang van bestaande en nieuw te vestigen bedrijven.

Wij zijn een duurzame samenleving

Bij de ontwikkeling van ons leefgebied kijken wij hoe we het leefklimaat en de luchtkwaliteit kunnen verbeteren. Daarbij staan betaalbare en schone energievoorzieningen voorop.

Energie opwekken met hernieuwbare bronnen

Wij werken ernaartoe om als gemeente energie-neutraal te worden. In 2030 willen we een CO₂-reductie realiseren van 49%. Dit is in lijn met de doelen uit het Klimaatakkoord.

Circulaire economische ontwikkelingen bevorderen

Om een duurzame samenleving te worden, stimuleren wij ondernemers en instellingen om zo veel mogelijk circulair in te kopen en te verkopen. Het gaat er hierbij om andere materialen te hergebruiken en energieneutraal te werken.

Verduurzaming bestaande bouw

In 2050 moeten in Nederland 7 miljoen woningen en 1 miljoen andere gebouwen van het aardgas af. Dat betekent voor de bestaande bouw: beter isoleren en gebruikmaken van duurzame warmte en elektriciteit. Om dit doel te halen heeft gemeente Wormerland samen met partners in de Metropoolregio Amsterdam een intentieovereenkomst getekend om aardgasvrij te bouwen. Ook steunen en faciliteren we lokale duurzaamheidsinitiatieven.

Het open landschap blijft behouden

Het open en groene cultuurlandschap kenmerkt Wormerland. Dit willen we behouden. Daarbij denken we aan doorkijkjes en aan het cultuurhistorisch erf, maar ook aan het veenweidegebied en de droogmakerijen. We onderzoeken de kansen aan de rafels van ons groen (Waterlands Wonen). Er is ook aandacht voor de agrarische sector; dat deze voldoende ruimte houdt voor bedrijfsvoering binnen de landelijke geldende milieunormen.

Veenweidegebied

Het veenweidegebied heeft te maken met bodemdaling door de afname van het grondwaterpeil. Om ons veenweidegebied te behouden en de uitstoot van CO₂ terug te dringen, is goed waterbeheer van belang. Het is belangrijk om in samenspraak met Natuurmonumenten, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, de provincie en landeigenaren invulling te geven aan de diverse uitdagingen die er liggen.

We transformeren de rest van de Zaanoever

De Zaanoever verdient ontwikkeling met initiatieven die recht doen aan de historie van het gebied. Een gedeelte van de Zaanoever is inmiddels omgebouwd tot een aantrekkelijk woon-, werk-, en verblijfsgebied. Het andere deel van de Zaanoever is nog niet getransformeerd, maar we werken samen met inwoners, ondernemers en instellingen verder aan de ontwikkeling. Daarbij behouden we de economische vitaliteit en mixen we de functies wonen en werken, met als uitgangspunt een klimaatneutrale planopgave. De gebieden in beeld, te weten Zaandriehoek, Zaankom en Wormervelden, komen zo spoedig mogelijk in ontwikkeling.

Wat we in elk geval gaan doen

› Stimuleren van planologische ontwikkelingen:

We stimuleren planologische ontwikkelingen zoveel mogelijk. We willen dat ons cultureel erfgoed en onze cultuurhistorische identiteit richting geven aan ruimtelijke ontwikkelingen via de Erfgoednota.

› **Opstellen monumentale waardenkaart:** Op 8 februari 2022 is de Erfgoednota 2021-2025 vastgesteld. Hierin worden de kaders gesteld voor het verbinden van erfgoed met toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. Een volgende stap is het opstellen van een waardenkaart. Een monumentale waardenkaart is een online beschikbare kaart waarop gegevens van erfgoed van de gemeente te vinden zijn. Op dit moment wordt de erfgoednota als kader aangeboden aan ontwikkelaars. Doorontwikkeling met behulp van een monumentale waardenkaart waarin richtinggevende aspecten rond specifieke locaties worden aangegeven, is een impuls voor de verdere ontwikkeling van ruimtelijke kwaliteit van en rond erfgoed.

› **Prestatieafspraken met corporaties:** De bestaande prestatieafspraken worden jaarlijks geëvalueerd en waar nodig bijgesteld om te waarborgen dat de groei van nieuwe huurwoningen op koers blijft.

› **Nieuwe woonruimteverdeling:** In 2023 voeren we de nieuwe woonruimteverdeling door. Door het toewijzen van sociale huurwoningen op basis van wacht-, zoek- en situatiepunten zorgen we voor een eerlijkere verdeling van de schaarse woningen.

› **Omgevingsvisie:** Vanaf 2023 toetsen we initiatieven ook aan de hand van de vastgestelde omgevingsvisie.

› **Burgerparticipatie:** We zijn voornemens om deel te nemen aan het G1000 Burgerberaad over het thema wonen dat op initiatief van de woningcorporaties in de regio Zaanstreek-Waterland wordt georganiseerd.

› **Welkom in Wormerland:** Het makkelijk bereikbaar maken van de gemeente voor toeristen en

bezoekers. De nota Recreatie en Toerisme wordt hiervoor uitgewerkt in een Uitvoeringsprogramma.

› **Werken in Wormerland:** We blijven in gesprek met ondernemers en instellingen om verbindingen te leggen en waar mogelijk mee te werken aan (ruimtelijke) initiatieven in het belang van bestaande en nieuw te vestigen bedrijven.

› **Intaketafel bouwplannen:** De intaketafel is het platform om ruimtelijke initiatieven verder uit te werken.

› **Nulmeting en strategie tot 2050:** We brengen de huidige footprint van de gemeentelijke organisatie in beeld door het berekenen van de huidige CO2-uitstoot. Op basis hiervan ontwikkelen we een strategie voor verlaging van de uitstoot tot 2030 en 2050.

› **Ontwikkelen van zonneladder:** We stellen een zgn. zonneladder op. Dit is een beleidskader voor de ruimtelijke inpassing van zonne-energie, die onder meer bestaat uit een voorkeursvolgorde voor zonne-energieprojecten en een toetsingskader voor zonneparken.

› **Opwekken en inkopen van hernieuwbare energie:** Door het plaatsen van zonnepanelen, zowel op onze gebouwen als (waar mogelijk) in de openbare ruimte, zorgen we zelf voor opwekking van benodigde energie. Daarnaast kopen we voor de eigen organisatie zoveel mogelijk groene stroom, met een streven naar 100%.

Net als isoleren is het plaatsen van zonnepanelen een zgn. no-regret maatregel. Daarom stimuleren we dit, onder meer door het organiseren van een collectieve inkoopactie voor zonnepanelen.

› **Aansluiten bij de regio:** We werken actief aan het grootschalig opwekken van hernieuwbare elektriciteit. We zetten hierbij in op zonne-energie op grote daken en parkeerplaatsen. Ook vindt een verkenning plaats van bovengemeentelijke duurzame warmtebronnen.

› **Informereren van inwoners, ondernemers en instellingen:** In 2023 informeren we inwoners, ondernemers en instellingen op het gebied van circulaire economie. In onze gesprekken met

ondernemers en instellingen hebben we blijvend aandacht voor deze thema's. We trekken samen op met Zaanstreek-Waterland voor nieuwe initiatieven in circulair en duurzaam bouwen (houtbouw) als project binnen de 'green deal' van de MRA.

› **Woningisolatie:** De Transitievisie Warmte uit 2021 toont dat veel woningen nog onvoldoende zijn geïsoleerd. We stimuleren inwoners om hun woning beter te isoleren door subsidie. Ook staan we met een informatiekar over isoleren op de markt. Hiernaast kunnen inwoners gebruik maken van een duurzaamheidslening om hun woning te verduurzamen, deze blijven we onder de aandacht brengen.

› We werken aan:

- De Proeftuin Engewormer – samen met een burgerinitiatief.
- De vervanging van de Zaanbrug – dit doen we met gemeente Zaanstad en de provincie Noord-Holland.
- Kruimelgevallenbeleid.

- De woningbouwontwikkelingen samen met WormerWonen.
 - De ontwikkeling van Wormervelden samen met Parteon.
 - Woningbouwmogelijkheden aan de Zaanoevers; Zaantriehoek, Zaankom en Veerdijk 44.
 - Actualiseren van de erfgoedverordening.
 - Een gebiedsvisie voor Neck-Oost.
 - Herontwikkeling van Bartelsluis: rondom Bartelsluis volgt onderzoek naar woningbouw-mogelijkheden binnen de ruimtelijke visie van dat gebied.
 - Verduurzaming van de sportvelden: vernieuwing van de sportaccommodaties en aansluitend bebouwing van de verschillende tennisbanen.
- › **Bestemmingsplan:** Het vaststellen van bestemmingsplan Buitengebied.
- › **Begeleiden** we de ontwikkeling van de vernieuwing en verduurzaming van de sportaccommodaties in Wormer.
- › We zijn **actief betrokken** bij de vervoersregio en bij Corridorstudie Amsterdam-Hoorn.

Integraliteit tussen de verschillende programma's, vanuit Programma 2

De thema's Ruimtelijke Ontwikkeling worden de komende vier jaar op een integrale manier uitgewerkt. De aanpak loopt door de diverse programma's heen en onderdelen ervan zijn terug te vinden in de programma's: Dienstverlening, Maatschappelijke participatie, Bestuur en organisatie.

De rode draad tussen de programma's is: we willen doen waar onze inwoners, ondernemers en instellingen behoefte aan hebben.

- We willen een betere dienstverlening leveren: digitaal en fysiek.
- Onze inwoners, ondernemers en organisaties worden sneller geholpen en de systemen zijn daarin faciliterend.
- We willen dat inwoners zich betrokken voelen en kunnen meedenken en bijdragen aan Wormerland.

Digitale dienstverlening: Er komen diverse vragen binnen op het gebied van gebiedsontwikkeling. Wanneer inwoners, ondernemers en instellingen hun antwoorden kunnen vinden via een goed functionerende website, is er veel winst behaald.

Planning

	Startjaar	Opleverjaar
Programma 2		
Vaststellen bestemmingsplan Buitengebied	2022	2023
Deelnemen aan G1000 Burgerberaad	2022	2023
Wonen in de tweede lijn	2025	2025
Verkennen woningbouwmogelijkheden Bartelsluis	2023	2025
Integrale visie Zaanoever	2023	2025
Onderzoek voorrangsregelingen woonruimteverdeling	2023	2024

Het is noodzakelijk te werken met e-formulieren, met gebruik van onder andere Eherkenning en het gebruik van DigiD.

Maatschappelijke participatie: We zetten het werk van de Brede School voort, als motor voor een praktische en doelgerichte samenwerking op het gebied van sport, spel en talentontwikkeling. We ondersteunen het netwerk van betrokkenen bij jeugd zoals peuterspelen, voorschoolse educatie, Centrum Jong, bibliotheek, jongerenwerk en het jeugdteam. Er is aandacht voor ontwikkeling van maatschappelijk vastgoed (scholen, bieb e.d.).

Leefomgeving: We werken aan de vervanging van de Zaanbrug. Hierbij is de vindbaarheid van informatie over dit project van groot belang.

Blijvend meerjarig sluitende begroting: De budgetten van projecten worden gemonitord en er wordt zorggedragen voor een correcte budgettering.

Omgevingsvisie en DSO: De Omgevingswet maakt veel mogelijk en zet ons als organisatie aan tot meer integraal samenwerken met alle disciplines binnen onze organisatie en onze externe ketenpartners. Het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) wordt in gebruik genomen en ondersteunt de implementatie van de omgevingswet.

Sociaal domein

Binnen het programma Sociaal Domein zetten we ons in op het gebied van: beleid en uitvoering van de Participatiewet, Jeugdwet, Wmo, armoede, Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, Wet inburgering en Wet publieke gezondheid.

Iedereen in Wormerland mag en kan meedoen, dat is de ambitie van het programma Sociaal Domein. We werken aan bestaanszekerheid, gezond leven en opgroeien en aan maatschappelijke ondersteuning met daar waar mogelijk zorg op maat. Het is belangrijk dat onze inwoners verbonden (kunnen) zijn met de samenleving en zich gesteund voelen bij het vervullen van zorgtaken. In de dorpsgemeenschappen gaat veel zorg naar elkaar uit. Wie zorg of hulp nodig heeft, krijgt zo snel mogelijk – en zo nodig op maat – een goede oplossing. We zorgen ervoor dat inwoners die ondersteuning nodig hebben dit gemakkelijk en dichtbij vinden. We sluiten aan bij de leefwereld van inwoners om bij hun situatie passende ondersteuning te kunnen bieden. Integraal beleid en een goed op elkaar afgestemde uitvoering zijn hiervoor essentieel. Het gaat dan niet alleen om de wettelijke taken binnen het sociaal domein, maar ook om de samenhang met bijvoorbeeld sport, cultuur, onderwijs, omgeving en economie.

We ontwikkelen een integraal beleidskader met vier centrale thema's. Dit werken we in de komende jaren uit om de voorwaarden te scheppen voor een integrale uitvoering:

1. Voor en met elkaar. Dit thema richt zich op ondersteuning van de sociale betrokkenheid van de dorpsgemeenschappen, op zo goed en lang mogelijk thuis kunnen wonen van kwetsbare inwoners, en op mantelzorgondersteuning.

- 2. Iedereen kan meedoen.** Dit thema richt zich onder andere op armoede- en schuldenproblematiek en op het verlichten van eenzaamheid.
- 3. De kracht van preventie.** Dit thema richt zich op het bevorderen van een gezonde leefstijl en op een sterke basis voor jeugd.
- 4. Passende ondersteuning en zorg.** Dit thema richt zich op de ontwikkeling van passende hulp voor inwoners, de ontwikkeling van de Integrale Toegang en samenwerking met onze partners.

Bestaanszekerheid

De recente economische en maatschappelijke gebeurtenissen hebben zichtbaar gemaakt dat veel mensen grote moeite hebben financieel het hoofd boven water te houden. De coronacrisis maakte duidelijk dat vrijwel iedereen risico loopt. Door hoge energieprijzen, een krappe woningmarkt en hoge inflatie staat de bestaanszekerheid van een groeiende groep mensen zwaar onder druk. Het vergroot de noodzaak om er gezamenlijk voor te zorgen dat iedereen kan rekenen op een stabiel en voldoende besteedbaar inkomen, het liefst uit werk en anders uit een vangnet wanneer nodig. Zo krijgen mensen de ruimte om mee te doen in de samenleving en om zichzelf te ontwikkelen. We willen dat inwoners die onder de armoedegrens leven en/of schulden hebben weer grip krijgen op hun situatie, volwaardig kunnen meedoen aan de samenleving en uiteindelijk (weer) zelfredzaam worden. We werken aan het voorkomen van

schulden en armoede onder inwoners, met speciale aandacht voor jongeren.

Wij hebben als ambitie om een Inwonerspas in te voeren en beschikbaar te stellen voor alle inwoners van Wormerland. Uit een intern onderzoek naar de mogelijkheden van een Inwonerspas kwam het advies om te beginnen met een Inwonerspas voor mensen met een minimaal inkomen. Vervolgens kan dit uitgebreid worden naar een bredere doelgroep. Over het algemeen wordt een inwonerspas ingezet als strategisch middel om inwoners op eenvoudige wijze toegang te verlenen tot gemeentelijke voorzieningen.

Kansen voor laaggeletterden

Taal als middel om mee te kunnen doen

Met de arbeidsmarktregio is in 2020 een regionaal plan Aanpak Laaggeletterdheid opgesteld. Wij maken, samen met het onderwijs en de bibliotheek, een lokale vertaling van dit plan waarin taalstimulering op het werk en binnen het gezin centraal staat. Ook het herkennen van laaggeletterdheid door hulp- en dienstverleners krijgt aandacht, en de toeleiding naar een goed ondersteuningsaanbod. Uitvoering van het plan leidt tot een betere communicatie met laaggeletterde inwoners en biedt hen meer kansen om mee te doen.

Wmo

Meedoen mogelijk maken

De gemeente ondersteunt waar nodig mensen met een ziekte of beperking en ouderen die thuis wonen. Het doel is dat zij zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen en goed mee kunnen

doen in het dagelijks leven. Dit is geregeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De eigen verantwoordelijkheid van mensen staat in de Wmo voorop. Wat kan iemand zelf (nog) doen en voor welke zaken kan hij ondersteuning krijgen van iemand uit de eigen omgeving? Wanneer dit niet lukt, kan de Wmo via maatwerkvoorzieningen ondersteuning bieden. In de komende jaren loopt de contractperiode met meerdere aanbieders ten einde. Deze zullen worden vernieuwd. Daarnaast vraagt de kwaliteit van de dienstverlening rond hulpmiddelen aandacht en gaan we de wachttijden voor huishoudelijke hulp aanpakken. Het aanbod van maatwerkvoorzieningen sluiten we zo goed mogelijk aan op algemene voorzieningen die voor iedere inwoner toegankelijk zijn.

Jeugdhulp; een sterke basis voor jeugd

Van 'speciaal' naar 'normaal'

We willen dat inwoners altijd weten waar zij met vragen over opvoeden en opgroeien terecht kunnen, dat zij tijdig ondersteuning krijgen en dat er, bij ernstiger of complexere problemen, ook specialistische hulp beschikbaar is. In de afgelopen jaren ging veel aandacht naar de organisatie van een uitgebalanceerd aanbod van specialistische hulp en een doorgaande lijn in de (signalering van problemen in) begeleiding van gezinnen. Het streven: kinderen en jongeren vinden in hun eigen omgeving een stabiel thuis, zo nodig met de aanvullende hulp van het jeugdteam en specialistische jeugdhulp. Dat werk zetten we voort.

Maar het is ook tijd voor een verschuiving van focus en middelen naar ondersteunende relaties in het dagelijks leven. We willen hiermee een

betere balans bereiken tussen de uitgaven aan zorg (specialistische hulpverlening) en preventieve ondersteuning in de directe leefomgeving gericht op 'samenredzaamheid'. Als jongeren die jeugdhulp krijgen 18 jaar worden, hebben zij vaak nog hulp nodig op het gebied van wonen, financiën, scholing en werk. We gaan deze overgang beter ondersteunen en organiseren.

Gezinscoaches

Wanneer vele handen het werk niet lichter maken

In 2020 zijn in Wormerland twee gezinscoaches gestart. Ze werken intensief met gezinnen samen om patronen te doorbreken en nieuw perspectief te vinden. De coaching bestrijkt alle levensgebieden, of het nu gaat om opvoeding, wonen, werk en inkomen of psychische problematiek. Met deze hulp worden uithuisplaatsingen en onder toezichtstellingen voorkomen en kan specialistische hulp gericht worden ingezet. Deze ervaringen bieden inzicht in noodzakelijke veranderingen in onze dienstverlening. Op basis van deze leerervaringen denken we meer uithuisplaatsingen te voorkomen en kinderen een duurzaam thuis te bieden. Met de huidige capaciteit van 2 gezinscoaches, kunnen 10 gezinnen worden geholpen hun kracht te hervinden. De financiering voor deze vorm van hulp willen we structureel regelen.

Ten behoeve van de doorontwikkeling van systematisch werken van gezinscoaches is een bredere kennis van de maatwerktoepassing 'doen wat nodig is', noodzakelijk.

Preventie

Gezondheid bevorderen en gezondheidsverschillen verkleinen

Gezondheid is meer dan 'niet ziek zijn'. Het gaat ook over je fit, veerkrachtig en actief voelen, en over de omgeving waarin je leeft. Hoewel inwoners zelf verantwoordelijk zijn voor hun leefstijl, heeft de hele maatschappij hier een belang. Gezondheid bevordert participatie in de maatschappij en verlaagt maatschappelijke kosten (denk aan zorgkosten en uitkeringen). Overgewicht bij kinderen heeft bijvoorbeeld verschillende lichamelijke,

psychosociale en maatschappelijke gevolgen die leiden tot kosten van ongeveer 150.000 euro per kind. Doordat overgewicht vaak blijvend is en tot een slechtere gezondheid en lagere schoolprestaties leidt, ontstaan blijvende verschillen in gezondheid, arbeidsmarktdeelname en inkomen. Preventie en behandeling van overgewicht in de kindertijd is daarom cruciaal. [Bron: Factsheet 'Wat kost overgewicht?']

We bevorderen de mogelijkheden om gezonde keuzes te maken. We geven daarbij vooral aandacht aan de onderwerpen gezond gewicht, verantwoord alcoholgebruik en voldoende bewegen. In samenwerking met Ruimtelijke Ontwikkeling creëren we een zo gezond mogelijke leefomgeving, die schoon, groen en goed onderhouden is en uitnodigt tot gezond gedrag. Uitvoering van het Sportakkoord, het Preventieakkoord en vervolg van het programma Gezond Opgroeien vinden we belangrijk.

Wat we in elk geval gaan doen

- **Vaststellen van beleid:** Integraal beleidskader sociaal domein aanbieden aan de Raad (2022) en tweejarige uitvoeringsagenda's vaststellen (2022 en 2024).
- **Plan armoede:** Een plan maken om inwoners met financiële problemen in een zo vroeg mogelijk stadium te bereiken en inwoners preventief te informeren over hulpverlenende instanties. Het plan gaat ook in op (dreigende) armoede en schulden onder jongeren (2023). Tevens de miniregeling vernieuwen, met aandacht voor energiearmoede (2022). Vanuit de eerdere verkenningen in 2020 wordt een voorstel over de invoering van een Inwonerspas in 2023 aan de gemeenteraad voorgelegd, dat in 2024 in effect kan gaan.
- **Inwonerspas:** Vanuit de eerdere verkenningen wordt in 2023 een voorstel over de invoering van een Inwonerspas aan de gemeenteraad voorgelegd.
- **SROI:** Een onderzoek uitvoeren naar de mogelijkheden van Social Return On Investment (SROI).
- **Aandacht 18+:** Versoepelen van de overgang van jeugdwet naar Wmo en participatiewet (2024-2025).
- **Werkgeversservicepunt:** We werken aan verbetering van de regionale samenwerking via de doorontwikkeling en versterking van het Werkgeversservicepunt (WSP).
- **Menselijke maat voor inwoners:** We borgen en verbeteren de aandacht voor een meer menselijke maat in de uitvoering van de participatiewet.

De aanbevelingen uit het rekenkamercommissierapport 'Voor de inwoners' nemen we hierin mee. We starten gefaseerd vanaf begin 2023.

- **Contracten en aanbesteding:** We evalueren de huidige werkwijze en afspraken met het Jeugdteam en maken een voorstel voor vervolg in een nieuwe contractperiode van 2 jaar (per 2024). We bereiden in 2025 de aanbesteding voor de periode vanaf 2026 voor. We vernieuwen meerdere contracten voor Wmo-voorzieningen en monitoren proactief de kwaliteit van de dienstverlening (2022-2024).
- **Gezinscoaches:** We zetten het werk van gezinscoaches voort en hebben hiervoor financiële middelen gereserveerd (onderdeel van Kadernota en Begroting 2023-2026). We onderzoeken in 2024 de mogelijkheden om deze vorm van hulp in een lichtere vorm voor een bredere groep gezinnen mogelijk te maken.
- **Eigen verantwoordelijkheid:** De verantwoordelijkheid voor Beschermd Wonen ligt vanaf 2023 niet langer bij Zaanstad, maar bij onszelf.
- **Preventie- en het Sportakkoord:** We voeren in 2022 en 2023 de afspraken van het Preventie- en het Sportakkoord uit, zetten het werk aan valpreventie voort (2023-2026) en verlengen het programma 'gezond opgroeien' (2023-2026). Hiervoor reserveren we financiële middelen. Daarnaast overwegen we deelname aan het programma Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG).

Integraliteit tussen de verschillende programma's, vanuit Programma 3

De thema's uit het Sociaal Domein worden de komende vier jaar op een integrale manier uitgewerkt. De aanpak loopt door de diverse programma's heen en onderdelen ervan zijn terug te vinden in de programma's: Dienstverlening, Maatschappelijke participatie, Ruimtelijke Ontwikkeling, Leefomgeving en Bestuur en organisatie.

- De rode draad** tussen de programma's is: we willen doen waar onze inwoners, ondernemers en instellingen behoefte aan hebben.
- We willen een betere dienstverlening leveren: digitaal en fysiek.
 - Onze inwoners, ondernemers en organisaties worden sneller geholpen en de systemen zijn daarin faciliterend.
 - We willen dat inwoners zich betrokken voelen en kunnen meedenken en bijdragen aan Wormerland.

Voor en met elkaar: Inrichting van onze Leefomgeving, gericht blijven op Maatschappelijke participatie en aandacht bij Ruimtelijke Ontwikkeling bij bijvoorbeeld het plaatsen van kangoeroe- of mantelzorgwoningen vallen onder de integrale aanpak.

Integrale Toegang voor alle inwoners en goede samenwerking met onze partners, daar hebben we goede ontsluiting van systemen en goed vindbare informatie voor nodig. Samenwerking met Dienstverlening is hier essentieel.

De uitvoering van de Wmo en samenredzaamheid sluiten nauw aan op maatschappelijke participatie.

Gezonde leefomgeving: In samenwerking met Ruimtelijke Ontwikkeling creëren we een zo gezond mogelijke leefomgeving, die schoon, groen en goed onderhouden is en uitnodigt tot gezond gedrag. Niet de hokjes van de systeemwereld staan centraal, maar de inwoner in zijn leefwereld.

Planning

	Startjaar	Opleverjaar
Programma 3		
Beleidskader en uitvoeringsprogramma's	2022 en 2024	2023
Plan armoede	2022	2024
Invoeren Inwonerspas	2023	2023
Onderzoek Social Return On Investment (SROI)	2023	2025
Overgang jeugdwet	2024	2025
Gezinscoaches	2023	Loopt tot 2026
Doorontwikkeling Werkgeversservicepunt (WSP)	2022	2023
Beschermd wonen naar WL	2023	Loopt tot 2026
Preventie- en sportakkoord	2022	Loopt tot 2026
Werken aan menselijke maat, vanuit rapport RKC	2023	Loopt tot 2026

4

Maatschappelijke participatie

Binnen het programma Maatschappelijke participatie houden we ons bezig met: het verenigingsleven, sport, sociaal-cultureel werk, kinderopvang, onderwijs en jongerenwerk.

Wormerland kenmerkt zich door een grote sociale betrokkenheid van inwoners. Deze betrokkenheid uit zich in verbondenheid en solidariteit en het draagt bij aan de leefbaarheid in onze gemeente. Als college ondersteunen we deze verbondenheid en zetten we in op wederkerigheid (zodat mensen niet alleen hulp ontvangen, maar ook kunnen geven). We streven ernaar dat kinderen thuis kunnen opgroeien en ouderen zo lang mogelijk thuis kunnen wonen. We bieden inwoners een breed activiteiten- en voorzieningenaanbod aan in: onderwijs, kinderopvang, sport en sociaal-cultureel werk. Zo heeft iedereen de mogelijkheid om mee te doen en talenten te ontwikkelen. We doen dit in samenwerking met maatschappelijke organisaties en initiatieven vanuit de gemeente: voor en met elkaar! Als gemeente spelen we in op wat er leeft, denken we oplossingsgericht mee en faciliteren we waar mogelijk.

Inclusieve samenleving

Iedereen ervaart de vrijheid om vorm te geven aan zijn leven.

Wormerland wil een inclusieve samenleving zijn. We bouwen aan een samenleving die open staat voor iedereen en waar ruimte is om jezelf te kunnen zijn. Verschillen mogen gevierd worden. In clubs en verenigingen, op school, op het werk of in de buurt. Het maakt niet uit wat je culturele achtergrond, gender, seksuele voorkeur, talenten of (fysieke of mentale) capaciteiten zijn.

Gelijke behandeling van mensen met een beperking

In juli 2016 werd in Nederland het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een beperking van kracht. In dit kader stellen we, samen met mensen met een beperking, een Lokale Inclusie Agenda op. Deze agenda omvat onder andere: hoe werken we aan de toegankelijkheid van openbare gebouwen en evenementen? Op basis van dit plan maken we duidelijk op welke manier en welk tempo we bestaande belemmeringen op kunnen lossen. Een inclusieve samenleving gaat om acceptatie van alle minderheidsgroepen. Om deze reden stellen we ook een diversiteitsagenda op. Voor beide agenda's werken we samen met onze partners, van basisscholen tot sociaal culturele instellingen.

Meedenken en meedoen

Alleen ga je sneller, samen kom je verder.

Als gemeente hechten we veel waarde aan participatie: het meedoen met initiatieven. Soms doet de gemeente mee met initiatieven van inwoners (overheidsparticipatie) en soms doen inwoners mee met initiatieven van de overheid (burgerparticipatie).

Kinderen, dorp en bestuur: dicht bij elkaar

De stem van kinderen en jongeren is belangrijk voor ons beleid. We starten met een kindergemeenteraad waarin kinderen op kunnen komen voor hun visie en de belangen van kinderen uit Wormerland. We bekijken wat een kindergemeenteraad aan ondersteuning nodig heeft om duurzaam te kunnen functioneren. In 2024 betrekken wij kinderen actief bij de voorbereiding van de verkiezingsprogramma's onder andere door gesprekken met alle collegeleden.

Subsidieverlening

Subsidieverlening is een manier om initiatieven van burgers en (lokale) organisaties te ondersteunen. Hier gaan we mee door en we checken de bestaande algemene subsidieverordening en de specifieke subsidieregelingen. In 2023 bereiden we de nieuwe subsidieronde voor de periode 2024-2026 voor. Dat betreft de waarderingssubsidies voor onderwijs, sport en sociaal-culturele activiteiten (het verenigingsleven) en de budgetsubsidies.

Cultuur

'Het gaat er niet om wat cultuur is, maar wat cultuur doet.'

Naast de verbindende kracht vanuit het sterke verenigingsleven is cultuur ook een middel om doelen in het sociaal domein te realiseren. Denk aan het bevorderen van sociale participatie en het tegengaan van eenzaamheid. Wanneer we hiervoor concrete en haalbare mogelijkheden zien (met behulp van een cultuurcoach) werken we dit uit in een plan.

De bibliotheek heeft een belangrijke functie in het dorp. We evalueren het voorzieningenniveau, de leenfunctie en de samenwerking tussen de

bibliotheek en het onderwijs. Aanpassingen worden verwerkt in een plan en in de begroting.

Thuis in Wormerland

Of je nu in een problematische situatie opgroeit, als volwassene kampt met beperkingen of andere moeilijkheden, of dat de gebreken van het ouder worden optreden: iedereen verdient een plek waar hij zich thuis voelt. We zetten daarom in op een stabiel thuis voor alle inwoners. Ook al is het in de praktijk niet altijd haalbaar; het is ons uitgangspunt om ondersteuning te organiseren. We werken dit uit als onderdeel van het thema 'met en voor elkaar' binnen ons integrale beleid. Daarbij besteden we speciale aandacht aan mantelzorgers, mensen die kampen met eenzaamheidsgevoelens en kwetsbare ouderen.

Mantelzorgers

Iedere inwoner van Wormerland kan opeens mantelzorger worden. De grootste groep mantelzorgers is tussen de 50 en 60 jaar: de groep die voor hun ouders zorgt. Maar ook 16-plussers maken hier deel van uit, bijvoorbeeld als mantelzorger van een chronisch ziek of gehandicapt gezinslid. Tenslotte zijn er ouders met een permanente zorg voor een ziek of beperkt kind. Zowel het landelijke als het gemeentelijke beleid is gericht op zelfstandig thuiswonen. Hierdoor doen steeds meer mensen een beroep op hun omgeving.

Een deel van de mantelzorgers voelt zich steeds vaker zwaarbelast of overbelast. Dat willen we voorkomen door passende ondersteuning, in elk geval voor jonge mantelzorgers en mantelzorgers die zorgen voor iemand met dementie. Daarnaast willen we de steun voor overbelaste mensen beter aanpassen aan hun behoeften. In de uitvoeringsagenda van het integraal beleid werken we dit uit.

Eenzaamheid

Eenzaamheid overkomt jong en oud. Hoe eenzaamheid voelt en wat het met je doet, is voor iedereen anders. Sociale eenzaamheid (bij een gemis aan contacten) is iets anders dan emotio-

nele eenzaamheid (het gemis van een hechte band met een specifiek persoon). Helaas is niet alle eenzaamheid oplosbaar, maar we willen wel bijdragen aan vermindering. Dit doen we bijvoorbeeld via onze preventieve huisbezoeken aan ouderen, waar eenzaamheid wordt besproken. We streven ernaar om de stijgende trend van het aantal eenzame mensen te stoppen.

Kwetsbare ouderen

Steeds meer inwoners zijn ouder dan 65 jaar en bereiken een hoge leeftijd. Ook het aantal mensen met dementie groeit. Daarom zetten we de aankomende vier jaar vooral in op de ondersteuning van mensen met (beginnende) geheugenproblematiek/dementie en op preventie (het voorbereiden op zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen). Dit vraagt een gedragsverandering op het gebied van leefstijl (sport/bewegen, gezonde voeding, het brein actief houden), maar ook om levensloopbestendig wonen. We stimuleren dit laatste door woningaanpassingen, doorstromen naar levensloopbestendige woningen en/of nieuwbouw. Dit als onderdeel van het thema: met en voor elkaar.

Sterke basis voor de jeugd

We dragen zorg voor een omgeving waarin kinderen gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien. Dat begint bij de ouders, maar ook bij de medeopvoeders: familie, burens, kinderopvang-medewerkers, leerkrachten, jongerenwerkers, sportbegeleiders en vrijwilligers. Samen zorgen zij voor een sterke basis. Een leefomgeving die ouders uitnodigt om vragen te stellen, waar kinderen buiten kunnen spelen en hun talenten kunnen ontwikkelen, helpt hierbij. Zo'n sterke basis gaat kansenongelijkheid tegen en draagt bij aan ontwikkeling tot zelfredzame volwassenen. In onze collegeperiode investeren we in dit netwerk van (mede-)opvoeders. We bekijken hoe we een bescheiden verschuiving kunnen realiseren van specialistische hulp naar ondersteuning in het dagelijks leven door bijvoorbeeld inzet van vrijwilligers in het sport- en verenigingsleven. We

zorgen ervoor dat deze medeopvoeders zich in hun rol ondersteund voelen. Dit is een meerjarig proces.

Kinderopvang en onderwijs

Kinderopvang en onderwijs zien we als twee kernpartners om kinderen een sterke basis te geven. We ondersteunen met behulp van: onderwijskansenbeleid, voor- en vroegschoolse educatie en de samenwerking met Centrum Jong, de GGD en Passend Onderwijs. Informatie, advies en ondersteuning bij vragen over opvoeden en de steun aan laaggeletterde inwoners horen daarbij. De Brede School kent een divers aanbod van activiteiten aan sport, spel, cultuur en educatie voor kinderen (ook in schoolvakanties). We ondersteunen hier met hulp van een rijksbijdrage voor combinatiefuncties en willen dit voortzetten. Dit is vanaf het schooljaar 2023/2024 afhankelijk van de vraag hoe de rijksregeling voor combinatiefuncties wordt voortgezet.

Jeugd- en jongerenwerk

Binnen het jongerenwerk is er voor iedere jongere een laagdrempelige mogelijkheid om anderen te ontmoeten en talenten te ontwikkelen. Jongeren krijgen advies en hulp, eventueel in samenwerking met hulpverleningsorganisaties en andere instanties. Het doel is jongeren te ondersteunen naar zelfstandigheid en volwassenheid. Een deel van de jeugd in Wormerland ontmoet elkaar graag op straat. Dit kan overlast veroorzaken. In samspraak met openbare orde en veiligheid wordt nieuw leven geblazen in het jeugdnetwerkoverleg voor preventief jeugdbeleid. De deelnemers werken daar in direct contact met jongeren en buurtbewoners aan een passende benadering. De jongerenwerker heeft hierin een verbindende rol en richt zich primair op jongeren in de leeftijd van 10 tot 18 jaar. De jongerenwerker ondersteunt deze jongeren om kansen (succesvol) te grijpen. Voor veel jongeren is deze leeftijdsfase ook een kwetsbare periode. De maatschappelijke diensttijd ondersteunt hen om op de rit te komen en het project Local Heroes biedt hier begeleiding bij.

Passende accommodaties

De gemeente moet voorzien in voldoende huisvesting voor basisscholen en doet dat door het bekostigen van uitbreiding, nieuwbouw en het beschikbaar stellen van terrein. De gemeente heeft daarbij oog voor de huisvesting van de kinderopvang in of nabij scholen. We brengen jaarlijks met een leerlingenprognose de ruimtebehoefte van scholen in beeld. We doen dat aan de hand van de bestaande situatie (capaciteit van de gebouwen), de woningbouwverwachting, de bevolkingssamenstelling en de historie van de belangstelling voor scholen. Vervolgens bezien we waar actie nodig is. We doen dit in samenwerking met de afdeling Sociaal Domein (onderwijs-huisvesting) en Leefomgeving (volkshuisvesting).

Om goed voorbereid te zijn op de lange termijn stellen we een integraal huisvestingsplan op. Dit plan richt zich primair op de kwantiteit: is er nu en op termijn voldoende huisvesting voor scholen? We betrekken hier in elk geval de kinderopvang bij en kijken ook naar ontwikkelingen met (extra) woningbouw. Daarnaast schenken we aandacht aan verduurzaming en aan inclusie van kinderen met een beperking (zie punt Lokale Inclusie Agenda).

Duurzame sportaccommodaties

We zetten de onderzoeken voort naar de mogelijkheid van een nieuwe sporthal en het samenbrengen van de drie tennisclubs op één (nieuwe) locatie. We betrekken daarbij ook de mogelijkheden van woningbouw op vrijkomende locaties. Het uitgangspunt is dat we de sportambities budgetneutraal realiseren. Opbrengsten uit woningbouw moeten de investeringen dekken. We ronden ook de verduurzamingsmaatregelen voor zwembad het Zwet in Wormer af.

Lokaal voorzieningenniveau

Alle activiteiten van de gemeente, instellingen en andere organisaties in Wormerland bepalen samen het voorzieningenniveau voor inwoners. Om preventief te kunnen werken is een bepaald niveau van voorzieningen nodig. Het gaat om de mogelijkheden om elkaar te ontmoeten, plannen te smeden, hulp te vinden, vrije tijd door te brengen en jezelf te ontwikkelen. Voorzieningen die vrij toegankelijk zijn zonder dat een indicatie (toegangsbewijs) nodig is. In het kader van het integraal beleid voor het sociaal domein bereiden we de komende jaren keuzes voor over de aard en omvang van die voorzieningen. De uitkomsten van diverse onderzoeken moeten hier plaats in krijgen. De doorontwikkeling van De Omslag is in dit verband belangrijk en komt aanbod in programma 2.

Wat we in elk geval gaan doen

- **We faciliteren inwonersinitiatieven** die bijdragen aan de doelen van het sociaal domein en maatschappelijke participatie. We onderzoeken in 2024 of de subsidieverordening en de specifieke subsidieregelingen aangepast moeten worden aan de eisen van de tijd. We doen daarvoor voorstellen aan de raad.
- **Inclusieve samenleving:** We stellen een Lokale Inclusie Agenda en een diversiteitsagenda op.
- **Jeugd doet mee:** We organiseren in 2023 een kindergemeenteraad en onderzoeken wat nodig is om deze duurzaam vorm te geven.
- **Cultuur:** We zorgen voor periodiek onderhoud van de kunstwerken in de openbare ruimte en maken waar nodig een inhaalslag (2023-2026).
- **Brede School:** We zetten het werk van de Brede School voort, als motor voor een praktische en doelgerichte samenwerking op het gebied van sport, spel en talentontwikkeling. We ondersteunen het netwerk van betrokkenen bij jeugd zoals peuterspelen, voorschoolse educatie, scholen, brede school, Centrum Jong, bibliotheek, jongerenwerk en jeugdteam (2023-2026).
- **Mede-opvoeders:** We gaan na aan welke ondersteuning mede-opvoeders in (vrijwilligers) organisaties en verenigingen behoefte hebben. Daarna kiezen we samen vervolgcacties.
- **Basisonderwijs:** We stellen een integraal huisvestingsplan op voor het basisonderwijs en betrekken daarbij de kinderopvang en de plannen op het gebied van woningbouw.
- **Ontmoeten:** We maken het aanbod van activiteiten en ontmoetingen beter bekend (2023). Waar nodig en mogelijk vergroten we de mogelijkheden tot ontmoeting.

Integraliteit tussen de verschillende programma's, vanuit Programma 4

De thema's van Maatschappelijke Participatie worden de komende vier jaar op een integrale manier uitgewerkt. De aanpak loopt door de diverse programma's heen en onderdelen ervan zijn terug te vinden in de programma's: Dienstverlening, Sociaal Domein, Ruimtelijke Ontwikkeling en Leefomgeving.

 De rode draad tussen de programma's is: we willen doen waar onze inwoners, ondernemers en instellingen behoefte aan hebben.

- **We willen een betere dienstverlening leveren: digitaal en fysiek.**
- **Onze inwoners, ondernemers en organisaties worden sneller geholpen en de systemen zijn daarin faciliterend.**
- **We willen dat inwoners zich betrokken voelen en kunnen meedenken en bijdragen aan Wormerland.**

Voorzieningen: We brengen voorzieningen op orde en maken deze duurzaam waar nodig. Dat doen we samen met de collega's van Ruimtelijke Ontwikkeling, Leefomgeving en het Sociaal Domein. **Ontmoetingen:** Ontmoetingen zijn voor iedereen belangrijk. Even wat aandacht, een mooi boek of gewoon een leuk gesprek daar heb je een mooie plek, passende activiteiten en mensen bij nodig. **Sterke basis voor de jeugd:** Dit is een onderdeel van de programma's Sociaal Domein en Maatschappelijke participatie die dit beide expliciet benoemen. Integraal oppakken van deze doelstelling is een must. Samen kijken naar deze onderwerpen uit de andere programma's biedt betere en gedragen uitkomsten.

Planning

	Startjaar	Opleverjaar
Programma 4		
Opstellen Lokale inclusie agenda	2023	2023
Opstellen Diversiteitsagenda	2023	2023
Start kindergemeenteraad	2023	-
Onderzoek subsidieverordening	2024	2024
Onderhoud kunstwerken	2023	2026
Plannen behoeften inwoners met dementie en mantelzorgers	2023	2024
Voortzetten Brede School	2023	2026
Onderzoek mede-opvoeders	2022	2023
Aanbod activiteiten en ontmoetingen	Bekendheid in 2023. Zo nodig uitbreiden in 2024	-
Plan basisonderwijs	2023	2023
Opstellen Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	2023	2023

Leefomgeving

Binnen het programma Leefomgeving zetten we ons in op het gebied van: beleid en uitvoering van openbare orde en veiligheid en het zorgdragen voor een gezonde en veilige openbare ruimte.

De focus voor onze openbare ruimte ligt bij een goede leefbaarheid. Het is noodzakelijk dat we in een schone, duurzame en veilige omgeving wonen, werken en recreëren. Dit bereiken we onder andere vanuit een focus op de openbare orde en veiligheid en het goed en duurzaam beheren van de openbare ruimte. Bij het beheer van de openbare ruimte gaat het zowel om het planmatige beheer als om het dagelijks onderhoud. Het programma Leefomgeving richt zich op de volgende thema's: integriteit en veiligheid (ondermijning), zorg en veiligheid, leefbaarheid (boa- en toezichhoudende organisatie, vaaroverlast, jeugdoverlast, ernstige woonproblematiek) en crisisbeheersing.

Wat we doen moet ertoe leiden dat onze inwoners de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte met een voldoende waarderen. Inwoners wonen in een leefomgeving die als prettig wordt ervaren.

Waardering zorgt mede voor verbetering van het eigen gedrag omtrent het schoonhouden van de omgeving. Schoon, gezond en veilig, met en voor elkaar in Wormerland.

Openbare orde & veiligheid

Veiligheid anno 2022 is een groot goed

Al enige jaren heeft Wormerland 1,4 FTE aan boa- en toezichhoudende capaciteit. Een verdere oriëntatie is wenselijk om het van oudsher reactieve beleid om te buigen naar een proactief beleid. Hier

gaan preventief handelen en repressief optreden meer hand in hand. Ook zien we een trend dat meer wettelijke taken richting de boa en toezichhouders gaan. Naast een herprioritering wordt scherp gekeken of de bestaande capaciteit voldoende is voor de huidige taken en of die verbreed worden. De APV (Algemene Plaatselijke Verordening) wordt jaarlijks geactualiseerd en indien gewenst aangepast aan nieuwste ontwikkelingen op het gebied van Openbare Orde en Veiligheid.

Vaaroverlast blijft een focus van de gemeente. Er vindt een oriëntatie plaats op de verschillende handelingsperspectieven voor roekeloos vaargedrag. De lopende pilot van het OM inzake vaaroverlast wordt gemonitord. Nieuwe mogelijkheden tot optreden worden beoordeeld op toepasbaarheid in de gemeente.

Daarnaast blijft inzet op ernstige woonproblematiek hoog op de agenda zodat iedereen in een prettige leefomgeving kan wonen. In de publieke ruimte heeft een situatie plaatsgevonden met (gevaarlijke) honden. Concreet wordt gewerkt aan een hondenbijprotocol met criteria en interventies.

In onze gemeente is het domein Zorg & Veiligheid geprioriteerd. De insteek is om de ketensamenwerking te verstevigen, zowel intern als extern. Dat betekent dat extra wordt ingezet op zware overlast casuïstiek met een focus op de (externe) ketensamenwerking, zoals met de zorgpartijen en de

woningbouwcorporatie. Ook wordt in afstemming met WormerWonen een protocol opgesteld over zorg- en overlastsituaties.

Het thema ondermijning kent inmiddels een vaste plek in onze organisatie. Naast casuïstiek wordt ingezet op het continueren van de samenwerking met interne en externe partners en wordt gewerkt aan bewustwording rond ondermijning. Dit wordt thematisch aangepakt, bijvoorbeeld rond bedrijventerreinen, schuren, vastgoed, enz. Ook actualiseren wij het BIBOB-beleid (op basis van de wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur).

Crisisbeheersing kent van oudsher een plek binnen de gemeente, dit doen we samen met onze Veiligheidspartners. Naast de bestaande taken, zoals het verder ontwikkelen van bevolkingszorg en inzet op een adequaat (nieuw) regionaal en gemeentelijk dekkingsplan brandweezorg, moeten aanbevelingen uit de evaluatie over de Burgerhulpverleningsposten worden geborgd en geïmplementeerd. Het is nodig om geld te reserveren voor de vervanging van middelen (vervoer).

Met de huidige vluchtelingenstroom en noodsituatie rondom asielzoekers in Ter Apel ligt bij de gemeente de opgave voor huisvesting van Oekraïners, statushouders en asielzoekers. Wij zorgen ervoor dat de OOV-aspecten bij deze opgave goed worden meegenomen.

In het najaar van 2022 maken wij, met de gemeenten Oostzaan en Zaanstad, politie en OM, een Integraal Veiligheidsplan. Op basis van dit plan zal de gemeente haar prioriteiten op de domeinen Leefbaarheid, Ondermijning, Crisisbeheersing en Zorg & Veiligheid vaststellen. Cybercriminaliteit is een thema dat niet meer weg te denken is uit onze maatschappij en ook dit thema wordt verder uitgediept in het Integraal Veiligheidsplan.

Bereikbaarheid

De hoeveelheid verkeer op de wegen neemt toe. Bereikbaarheid is belangrijk voor iedere inwoner, ondernemer en bezoeker van Wormerland. Bovendien zijn er veel bouwprojecten die de verkeersdruk op de wegen verhogen. Het is van belang onderzoek te doen naar een aantal specifieke locaties zoals benoemd in het coalitieakkoord. Deelvervoer en elektrificatie zijn onderwerpen die steeds meer deel uitmaken van onze samenleving. Hiernaast is het de vraag of de gedachte dat iedereen in de openbare ruimte plaats heeft voor zijn voertuig, nog houdbaar is in de deze tijd. Deze onderdelen moeten worden verwerkt in een te ontwikkelen Gemeentelijk Verkeers- en Vervoer Plan, inclusief de evaluatie van de fietsstraten.

Groen, klimaat en duurzaamheid

Wormerland is een groene gemeente met dorpen in een open landschap. We streven naar een goede biodiversiteit met afwisselende beplanting en begroeiing. Hittestress, stortbuien, kort en hevig of juist langdurig, zijn het nieuwe normaal. Bij het uitvoeren van planmatig onderhoud is klimaatadaptief inrichten van onze leefomgeving van belang. Hierbij willen we hittestress tegengegaan en grondwater opnemen en infiltreren in de ondergrond. Nieuwe ontwikkelingen en innovaties worden hiervoor toegepast, waarbij als uitgangspunt: zorgdragen voor een leefomgeving die ook op de lange termijn bruikbaar blijft.

Afval

Van afval naar grondstof

Wormerland streeft de VANG-doelstelling (landelijk programma Van Afval Naar Grondstof) na door de aansluiting bij de Huisvuilcentrale en het gebruik van het recycle-tarief. In restafval zitten nog altijd veel herbruikbare materialen. Wanneer je afval goed scheidt en er weinig restafval overblijft, is dit beter voor het milieu. 2022 was het jaar dat het recycle-tarief werd geïntroduceerd, hierover vindt een evaluatie plaats om de toekomst ervan te kunnen bepalen.

Wat we in elk geval gaan doen

- › **Samenwerking:** Versterken van de interne en externe samenwerking op het vlak waar Zorg en Veiligheid samenkomen.
- › **Wonen:** Gerichte inzet op ernstige woonoverlast in samenwerking met de ketenpartners.
- › **Veiligheid:** Continueren van bestaande OOV-doelen zoals verminderen vaaroverlast, verminderen jeugdoverlast, crisisbeheersing;
 - Implementatie van interventies m.b.t. roekeloos varen.
 - We doen onderzoek naar de doorontwikkeling van de boa-organisatie.
 - Advisering nieuw adequaat regionaal dekkingsplan brandweezorg.
 - Continueren van samenwerking intern en extern op het tegengaan van ondermijning.
 - Actualiseren van BIBOB-beleid (Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur).
 - Opstellen hondenbijprotocol.
 - Onderzoek naar mogelijkheden tot invoering van de bestuurlijke boete in relatie tot o.m. verkeersveiligheid.
- › **Burgerhulpverlening (BHV):** Borgen en implementeren van de aanbevelingen uit het evaluatierapport Burgerhulpverleningsposten.
- › **Speeltuinen:** We ontwikkelen beleid waarbij wordt gekeken naar de speelbehoefte per wijk aan de hand van de zich ontwikkelende leeftijdsopbouw.
- › **Verkeer:**
 - Opstellen van Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan (GVVP) met daarin aandacht voor de verkeersveiligheid, de verkeersafwikkeling in Neck en Wijdewormer, de verbetering van de infrastructuur voor fietsers en voetgangers, onderzoek naar mogelijkheid tot aansluiting Koningsvarensstraat op de nabijgelegen rotonde en de parkeernorm t.b.v. woningbouw.
 - Onderzoek doen naar verbetering van de verkeerssituatie nabij de Vomar in Wormer.
 - Evaluatie van de fietsstraten in Wormerland.
 - De Zaanbrug bouwen.

› **Duurzaamheid:**

- Evaluatie van het afvalbeleid.
- Klimaatadaptief en duurzaam planmatig groot onderhoud uitvoeren.
- Een nieuw groenplan opstellen.
- Faciliteren van een (snel) laadplein voor voertuigen met alternatieve energiebronnen.
- We verlengen de inzet van een tweede duurzaamheidsmanager om de verschillende projecten op het gebied van duurzaamheid te begeleiden zoals het opstellen van wijkuitvoeringsplannen en de inzet van energiecoaches.
- **Wijkuitvoeringsplannen:** De Transitievisie Warmte toont ook de per wijk technisch en economisch meest interessante mogelijkheid om van het aardgas af te gaan. Hiervoor is per wijk een wijkuitvoeringsplan nodig: per jaar proberen we 1 nieuw wijkuitvoeringsplan te faciliteren.

Integraliteit tussen de verschillende programma's, vanuit Programma 5

De thema's van Leefomgeving worden de komende vier jaar op een integrale manier uitgewerkt. De aanpak loopt door de diverse programma's heen en onderdelen ervan zijn terug te vinden in de programma's: Dienstverlening, Sociaal Domein, Ruimtelijke Ontwikkeling en Maatschappelijke participatie.

Voorzieningen op orde en duurzaam aanpassen waar nodig. Integraal oppakken vanuit de programma's Ruimtelijke Ontwikkeling, Leefomgeving en het Sociaal Domein is noodzakelijk voor het realiseren van deze doelstelling.

Ontmoetingen voor jeugd en ouderen, met of zonder beperking. Even wat aandacht, een mooi boek of gewoon een leuk gesprek, daar heb je een mooie plek, passende activiteiten en mensen bij nodig.

Sterkte basis voor de jeugd, het is een onderdeel van de programma's Sociaal Domein en Maatschappelijke participatie die dit beide expliciet benoemen. Integraal oppakken van deze doelstelling is een must. Samen kijken naar de onderwerpen biedt betere en gedragen uitkomsten.

Digitale dienstverlening is van belang bij het doen van meldingen van de openbare ruimte. Gezamenlijk werken we aan de Leefomgeving waarbij de burger op een snelle wijze zijn melding kan doen over onder andere de Openbare Ruimte.

De Omgevingswet treedt in werking per 1 januari 2023. Dit raakt aan de programma's Ruimtelijke Ontwikkeling, Leefomgeving en Dienstverlening. Een goed functionerend DSO (Digitaal Stelstel Omgevingswet), waarin de aanvrager op eenvoudige wijze zijn aanvraag kan indienen, is hier een belangrijk onderdeel van.

Het Uitvoeringsplan Dienstverlening wordt de komende periode uitgerold wat invloed heeft op de hele organisatie. Hierin is de communicatie en betrokkenheid van iedereen erg belangrijk.

De planologische ontwikkelingen die het gevolg zijn van de planvorming van de gemeente en de initiatieven van inwoners en bedrijven raken aan de verschillende programma's.

Circulaire economie stimuleren maakt deel uit van het programma Ruimtelijke Ontwikkeling, waarbij er een raakvlak is met het programma Leefomgeving wat betreft duurzaamheid en klimaatadaptief ontwerpen.

De rode draad tussen de programma's is: we willen doen waar onze inwoners, ondernemers en instellingen behoefte aan hebben.

- We willen een betere dienstverlening leveren: digitaal en fysiek.
- Onze inwoners, ondernemers en organisaties worden sneller geholpen en de systemen zijn daarin faciliterend.
- We willen dat inwoners zich betrokken voelen en kunnen meedenken en bijdragen aan Wormerland.

Planning

	Startjaar	Opleverjaar
Programma 5		
Implementatie handelingsperspectieven roekeloos varen	2023	2024
Onderzoek BOA-organisatie, w.o. avonduren inzet	2022	2023
Borging en implementatie aanbevelingen BHV-posten	2022	2023
GVVP (incl. evaluatie fietsstraten)	2023	2024
Verkeerssituatie Vomar Wormer	2024	2025
Evaluatie beleid afval	2022	2023
Opstellen nieuw groenplan	2022	2022
Opstellen speeltuinbeleid	2025	2025
Opstellen Wijkuitvoeringsplan (Wijdewormer/Neck)	2023	2024

Naast deze planning zijn tal van werkzaamheden een continu proces, zoals het werken, verbeteren en/of aanpakken van interne samenwerking, woonoverlast, Zaanbrug bouwen, klimaatadaptief-beleid, enz.

Bestuur en organisatie

Binnen het programma Bestuur en organisatie houden we ons bezig met: activiteiten die de gemeente Wormerland ontplooit op de terreinen van de bestuursorganen, communicatie, juridische zaken, kwaliteitszorg, algemene financiële zaken en belastingen.

Wormerland werkt aan:

- Het behouden van de zelfstandigheid
- Blijven samenwerken binnen OVER-gemeenten en met (verbonden) partijen in de regio
- Verkennen van de bestuurlijke toekomst op basis van door raad geaccordeerde uitgangspunten
- Een slagvaardige organisatie die bestuurlijke ambities ondersteunt
- In control zijn
- Voldoen aan wet- en regelgeving
- Sturing geven op basis van scherpe keuzes in wat we wel en niet doen
- Verantwoording afleggen op basis van bestuursrapportages.

Wij zijn in control en kunnen ons verantwoorden

Als bestuur zorgen wij voor een heldere en goede governancestructuur zodat wij continuïteit kunnen waarborgen en ons kunnen verantwoorden over de wijze waarop we de organisatie besturen en beheersen. De organisatorische- en informatie-kundige processen hebben we hierop ingericht en vanuit onze informatiesystemen kunnen wij management- en stuurinformatie realiseren. Gemeente Wormerland neemt haar verantwoordelijkheid en zorgt dat zij haar medewerkers voldoende faciliteert zodat wij als organisatie kunnen voldoen aan relevante wet- en regelgeving en liefst meer dan dat.

Wij zijn financieel gezond

Wij hebben onze financiën op orde. Dit betekent dat onze begroting meerjarig sluitend is. Belangrijk hierbij is dat er een balans is tussen een aanvaardbare lokale lastendruk en de gewenste dienstverlening en voorzieningen. We volgen nauwgezet externe factoren die onze inkomsten en uitgaven beïnvloeden en spelen daarop in.

Wij zijn een volwaardige partner in de regio

Samenwerken in de regio heeft een toegevoegde waarde, daarom participeren wij in de voor ons relevante samenwerkingsverbanden. Wij zorgen voor juistheid, volledigheid en tijdigheid van onze gegevens waardoor onze informatievoorziening betrouwbaar is en we kunnen voldoen aan wet- en regelgeving, zoals AVG en WPG. Onze ICT is wendbaar en modern waardoor wij flexibel kunnen aansluiten op regionale systemen en samenwerkingsverbanden, ook in ketenverband.

Wij zijn operationeel en digitaal weerbaar

Het waarborgen van bedrijfs- en informatievoorziening en privacy heeft onze hoogste prioriteit. Als gemeentelijke overheid blijven we alert op frauderisico's en zorgen we voor up-to-date informatiebeveiliging. Onze taak is de privacy van gegevens van medewerkers, inwoners, ondernemers en instellingen te borgen en tegelijk te zorgen voor continuïteit. Hiervoor maken we gebruik van bewezen technologieën en werken we samen

met professionele partners die voldoen aan onze beveiligings- en privacy eisen.

Onze ambtelijke organisatie is doelgericht, doeltreffend, doelmatig en toekomstbestendig

Belangrijk is te sturen op meer effectiviteit door verdergaande harmonisering en digitalisering van processen en systemen. Daarbij waarborgen we de gegevenskwaliteit binnen onze processen waardoor management- en stuurinformatie betrouwbaar is. De gegevens die wij verzamelen zijn voldoende om data gedreven te werken om zo analyses en beleidskeuzes te kunnen maken.

Bestuurlijke toekomst

De bestuurlijke toekomst van gemeenten verkeert in stevige dynamiek binnen het openbaar bestuur. Daarbij is het de vraag of en in hoeverre gemeenten opgewassen zijn tegen de taken die zij van hogerhand krijgen en die zij zichzelf stellen. Zeker met de nieuwe taken van het rijk en het nieuwe coalitieakkoord is het zaak voor de nieuwe gemeenteraad

om af te wegen hoe de bestuurlijke toekomst eruit moet zien en in stand kan worden gehouden. Wil en kan de gemeente zelfstandig regie houden over de actuele ambities, al dan niet in aangepaste samenwerkingsallianties? Wil de gemeente zelf regie houden, dan moet de raad eigenstandig serieuze keuzes maken voor de bestuurlijke toekomst van de gemeente. Hierover deed de vorige gemeenteraad in zijn nadagen een richtinggevend voorstel ter bespreking, voor de nieuwe raad. In het coalitieakkoord 2022-2026 'Voor en met elkaar in zelfstandig Wormerland' staat hierover:

'Wormerland is een kleine zelfstandige gemeente. De zelfstandigheid van kleine gemeenten staat onder druk. Voor het strategisch perspectief van de bestuurlijke toekomst stelde de gemeenteraad van Wormerland d.d. 28-2-2022 een aanbeveling op aan de nieuwe gemeenteraad. Die aanbeveling wordt aan de nieuwe raad voorgelegd om strategisch koers te bepalen voor de verdere bestuurlijke toekomst van Wormerland.'

Integraliteit tussen de verschillende programma's, vanuit Programma 6

De thema's vanuit Bestuur en organisatie worden de komende vier jaar op een integrale manier uitgewerkt. De aanpak loopt door alle programma's heen. Dit zorgt ervoor dat al die disciplines – alle collega's – de ondersteuning krijgen die zij verdienen en zorgt dat zij hun werk zo optimaal mogelijk kunnen uitvoeren.

De rode draad tussen de programma's is: we willen doen waar onze inwoners, ondernemers en instellingen behoefte aan hebben. Dat houdt in dat we ook veel moeten doen voor onze medewerkers.

- We willen een betere dienstverlening leveren, digitaal en fysiek.
- Onze inwoners, ondernemers en organisaties worden sneller geholpen en de systemen zijn daarin faciliterend.
- We willen dat de inwoners zich betrokken voelen en kunnen meedenken en bijdragen aan Wormerland. Dit geldt zeker ook voor onze medewerkers en ketenpartners.
- We willen dat Wormerland een fijne werkgever is waar uitdagingen niet uit de weg worden gegaan, waar je kunt groeien in je vak en waar we elkaar ondersteunen waar nodig en mogelijk. Met en voor elkaar in een zelfstandig Wormerland.

Planning

	Startjaar	Opleverjaar
Programma 6		
Onderzoek bestuurlijke toekomst	2023	2024
Aanpassen Gemeenschappelijke Regelingen	2023	2024
Gegevensverwerkingsregister op orde	2022	2023
Opstellen participatieprotocol	2023	2024

Wat we in elk geval gaan doen

- **Gemeenschappelijke regelingen:** Alle gemeenschappelijke regelingen worden binnen 2 jaar na 1-7-2022 aangepast aan de nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regelingen. In het bijzonder zijn wij met Oostzaan verantwoordelijk voor de aanpassing van de Gemeenschappelijke Regeling OVER-gemeenten.
- **Op orde:** Het op orde brengen van ons gegevensverwerkingsregister.
- **Financiën:** We verhogen ons weerstandsvermogen naar een ratio van minimaal 1,0 en bij voorkeur 1,5 voor de periode 2023-2026. Het minimaal benodigde weerstandsvermogen wordt niet voor andere doeleinden gebruikt dan financiële weerbaarheid.
- **Samenwerken:** We participeren actief in voor ons relevante samenwerkingsverbanden.
- **Aandacht:** Belangrijk is het verhogen van de bewustwording van informatiebeveiliging en privacy, dit is een continu proces.
- **Burgerparticipatie:** Er wordt een participatieprotocol opgesteld. Aan de hand van de strategische agenda bepalen wij ruim op tijd hoe we per onderwerp de participatie vormgeven. Daarnaast kijken we naar participatie experimenten zoals deelname aan het Burgerberaad G1000 wonen (zie programma 2).

Colofon

Tekst en redactie: OVER-gemeenten
Fotografie: Nander de Wijk, Rikus de Lange,
Ronald Goedheer, OVER-gemeenten
Vormgeving: Inpetto
Drukwerk: Drukkerij Kortekaas

www.wormerland.nl